

Sarajevo, 09.10.2017. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
02.10.2017.- 06.10.2017.

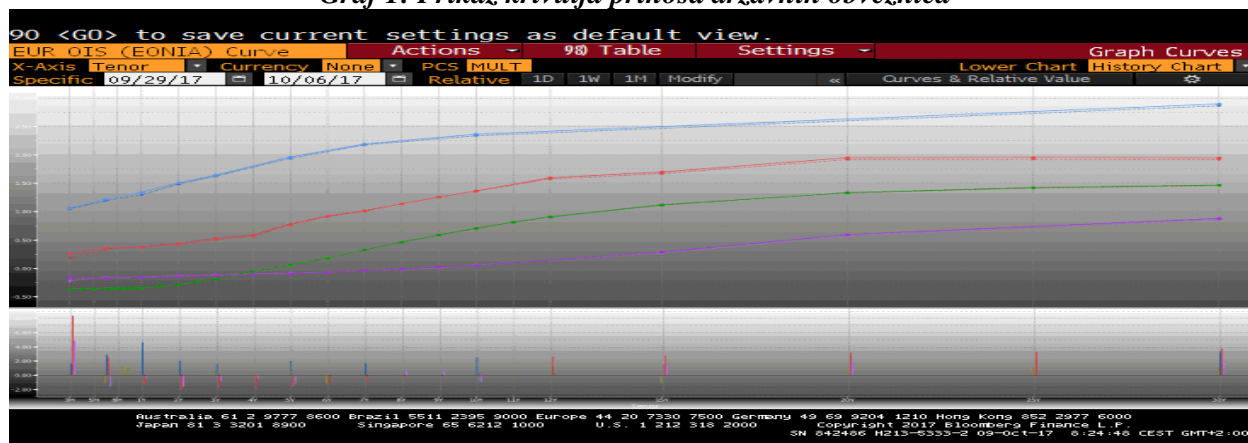
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	29.9.17		6.10.17		29.9.17		6.10.17		29.9.17		6.10.17		29.9.17		6.10.17	
2 godine	-0,69	-0,70	↓		1,48	1,50	↑		0,47	0,43	↓		-0,12	-0,14	↓	
5 godina	-0,27	-0,26	↑		1,94	1,96	↑		0,80	0,77	↓		-0,08	-0,09	↓	
10 godina	0,46	0,46	→		2,33	2,36	↑		1,37	1,36	↓		0,07	0,06	↓	

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	29.9.17		6.10.17	
3 mjeseca	-0,699	-0,680	↓	
6 mjeseci	-0,767	-0,765	↑	
1 godina	-0,717	-0,722	↓	

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 06.10.2017. godine (pune linije) i 29.09.2017. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

U fokusu tržišta su bile političke neizvjesnosti u Španiji, koje su uticale na priličan rast prinosa obveznica ove članice eurozone početkom protekle sedmice. Ipak, do kraja sedmice zbog podijeljenih mišljenja predstavnika Katalonije oko preuzimanja daljih koraka u smislu proglašenja nezavisnosti, kao i odluke Ustavnog suda Španije da suspenduje najavljeno saslušanje u Parlamentu o evaluaciji rezultata referenduma, prinosi španskih obveznica su zabilježili priličan pad. Uprkos tome, prinosi španskih petogodišnjih i desetogodišnjih obveznica su na sedmičnom nivou zabilježili rast između 10,5 i 11 baznih poena. Prinosi sigurnijih obveznica eurozone nisu zabilježili bitnije promjene u odnosu na prethodnu sedmicu. **Kreditna rejting agencija S&P je potvrdila dugoročni rejting Španije (BBB+) s pozitivnim izgledima.** Iako je ova odluka donesena malo prije održavanja referenduma o nezavisnosti Katalonije, iz S&P je saopšteno da očekuju da će ova regija ostati dijelom Španije, ali da će tenzije i dalje biti izražene između centralne Vlade i regionalne Vlade Katalonije. Iz MMF-a je upozoreno da bi kriza u Kataloniji mogla djelovati na špansku privredu, koja je tokom posljednjih godina bila jedna od privreda eurozone s najboljim performansama.

Zapisnik sa septembarske sjednice UV ECB je pokazao da su neki članovi smatrali da je uticaj kursa potcijenjen prilikom prognoziranja. Takođe, navedeno je da je raspravljano o scenarijima kao što su manje smanjenje obima programa kvantitativnih olakšica uz kraće produženje roka, u poređenju sa scenarijom većih smanjenja ovog programa uz duže produženje roka trajanja programa. Bloomberg je objavio da podaci ECB-a pokazuju da je prosječno dospijeće njemačkih obveznica koje ova institucija kupuje putem programa kvantitativnih olakšica u septembru povećano na 6,56 godina sa 5,79 godina iz prethodnog mjeseca. Poređenja radi, prosječno dospijeće ovih obveznica je u maju zabilježilo rekordno nisku vrijednost od 3,99 godina. ECB je najavila da će od sljedeće godine od banaka u eurozoni zahtijevati da drže dovoljno gotovine u svojim bilansima tokom narednih nekoliko godina kao pokriće za 100% kredita s lošim performansama. Agencija za statistiku Francuske, INSEE, je objavila da su rastuće investicije otvorile put da privredni rast Francuske ove godine zabilježi najbrži rast od 2011. godine, pa se tako prognozira rast od 1,8%.

Francuska je emitovala osmogodišnje (0,46%) i desetogodišnje (0,88%) obveznice, kao i obveznice s rokom dospijeća od 30 godina (1,82%). Španija je emitovala obveznice s rokom dospijeća od 12 godina po prinosu od 1,867%, što je za 50 baznih poena više u poređenju s aukcijom destogodišnjih obveznica održanom 20. septembra. Španija je emitovala i petogodišnje obveznice po prinosu od 0,53%. Francuska je emitovala tromjesečne (-0,588%) i šestomjesečne (-0,629%), Belgija tromjesečne (-0,652%) i šestomjesečne (-0,622%), Holandija šestomjesečne (-0,711%), a ESM šestomjesečne (-0,63%) trezorske zapise.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti – EZ	AUG	9,0%	9,1%	9,1%
2.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	AUG	11,2%	11,2%	11,3%
3.	Stopa nezaposlenosti – Irska	SEP	-	6,1%	6,1%
4.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	SEP	21,5	27,9	46,4
5.	PMI kompozitni indeks– EZ	SEP	56,7	56,7	55,7
6.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	AUG	2,3%	2,5%	2,0%
7.	Maloprodaja – EZ (G/G)	AUG	2,6%	1,2%	2,3%
8.	Odnos duga i GDP-a – Italija (kvartalno)	II kvartal	-	2,4%	4,3%
9.	Bilans budžeta – Francuska (u milijardama EUR)	AUG	-	-93,0	-83,8
10.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	AUG	1,0%	1,8%	1,9%
11.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	AUG	4,7%	7,8%	5,4%
12.	Maloprodaja – Italija (G/G)	AUG	0,8%	-0,5%	-0,4%

SAD

Prinosi američkih obveznica su tokom protekle sedmice zabilježili rast za dva do tri bazna poena na sedmičnom nivou. Američki dionički indeksi su tokom trgovanja u četvrtak zabilježili rekordno visoke nivoe, te je Dow Jones povećan na nivo od 22.775,39 poena, a indeks S&P 500 na nivo od 2.552,07 poena.

Krajem protekle sedmice objavljen je podatak o smanjenju stope nezaposlenosti na najniži nivo od februara 2001. godine, ali su podaci o promjeni broja zaposlenih po sektorima bili znatno lošiji od prethodnih i od očekivanja. Iako su učesnici na tržištu očekivali da će vremenske nepogode nepovoljno uticati na američko tržište rada, ovako značajno smanjenje promjene broja zaposlenih po sektorima nije bilo očekivano. Nekoliko Fedovih zvaničnika je tokom protekle sedmice dalo izjave o budućnosti Fedove monetarne politike, prema kojima većina podržava još jedno povećanje referentne kamatne stope do kraja ove godine. Međutim, predsjednik Feda iz Mineapolisa Kashkari je naglasio da bi za dalje povećanje referentne kamatne stope trebalo sačekati da stopa temeljne inflacije dostigne 2% na godišnjem nivou. Pored komentara o monetarnoj politici, pojedini Fedovi zvaničnici su upozoravali na uticaj najavljenog smanjenja poreza na privredu SAD, o čemu će se naredna dva do tri mjeseca raspravljati u američkom Kongresu. Prema mišljenju predsjednika Feda iz San Franciska Williamsa i predsjednika Feda iz Dalasa Kaplana smanjenje poreza bi moglo kratkoročno podstaći ekonomski rast SAD, ali bi ga ugrozio u dugom roku, ukoliko istovremeno ne bude praćen povećanjem produktivnosti i potencijala američke privrede.

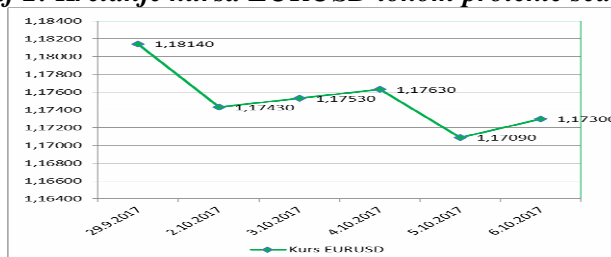
Pažnja učesnika na finansijskim tržištima je usmjerena na to ko će biti novi predsjednik Federalnih rezervi. Kandidati koji se spominju za ove funkcije su aktualna predsjednica Fed a Janet Yellen, aktualni član Fedovog Odbora guvernera Jerome Powell, ekonomski savjetnik predsjednika SAD Gary Cohn, ekonomista John Taylor i ekonomista Kevin Warsh, koji prema trenutnim očekivanjima ima najviše šansi da bude imenovan na ovu funkciju. Predsjednik SAD Trump bi tokom naredne dvije do tri sedmice trebalo da američkom Kongresu da konačan prijedlog imena narednog predsjednika Fed a.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	SEP	4,4%	4,2%	4,4%
2.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru	SEP	80.000	-33.000	169.000
3.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru	SEP	74.000	-38.000	164.000
4.	Promjena broja zaposlenih u prerađivačkom sektoru	SEP	10.000	-40.000	41.000
5.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G)	SEP	2,5%	2,9%	2,7%
6.	Indeks fabričkih porudžbina (M/M)	AUG	1,0%	1,2%	-3,3%
7.	Indeks porudžbina trajnih dobara (M/M)	AUG	1,7%	2,0%	-6,8%
8.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M)	AUG	0,4%	0,5%	-0,6%
9.	PMI uslužnog sektora	SEP	55,1	55,3	56,0
10.	ISM uslužnog sektora	SEP	55,5	59,8	55,3
11.	PMI indeks prerađivačkog sektora	SEP	53,0	53,1	52,8
12.	ISM indeks prerađivačkog sektora	SEP	58,1	60,8	58,8
13.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	30.SEP	265.000	260.000	272.000

Tokom protekle sedmice USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD smanjen sa nivoa od 1,1814 na nivo od 1,1730.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Analitičari Markita smatraju da ekonomija Velike Britanije nastavlja blagi rast, pozivajući se na analizu tri pokazatelja PMI (radnointenzivni sektor, građevinski sektor i uslužni sektor), na osnovu čega očekuju da će u trećem kvartalu ekonomija Velike Britanije vjerovatno zabilježiti rast od 0,3% kvartalno, koliko je bilo zabilježeno i u drugom kvartalu.

Ekonomista Markita Williamson je izjavio da ankete pokazuju da se ekonomija bori sa neželjenom kombinacijom prigušenog rasta i rasta cijena, naglašavajući da će cjenovni pritisci u budućnosti pojačati očekivanja da će BoE ubrzo povećati referentnu kamatnu stopu. Iz rejting agencije Standard & Poor's je saopšteno da su prilično skeptični po pitanju potrebe Velike Britanije da poveća referentnu kamatnu stopu ubrzo, te da su skoriji komentari BoE možda osmišljeni da podstaknu rast GBP i ublaže inflatorna očekivanja.

Član MPC BoE McCafferty je izjavio da je BoE reducirala mogućnosti „neželjenih iznenađenja“ na tržištima signalizirajući mogućnost da bi ubrzo mogla povećati referentnu kamatnu stopu prvi put u posljednjoj deceniji. Zapisnik sa sjednice MPC BoE u septembru sugerše da zvaničnici razmatraju povećanje kamatne stope u narednim mjesecima, što je uticalo da tržište drastično pojača očekivanja rasta kamatnih stopa.

BoE je tokom protekle sedmice predložila 2019. godinu kao početnu godinu za zahtjeve koji su usmjereni ka osiguranju podružnica stranih banaka u Velikoj Britaniji da mogu finansirati svoju rekonstrukciju u krizi, izbjegavajući javno spašavanje. Iz BoE je upozoreno da bi se „materijalne podružnice“ koje čini

minimalno 5% rizikom ponderisane aktive, operativnog prihoda ili izloženosti dugu bankarske grupe, mogle suočiti s tražnjom za resursima za pokriće gubitaka u sumi koja je iznad njihovih kapitalnih zahtjeva.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI radnointenzivni sektor SEP	56,2	55,9	56,7
2.	PMI građevinski sektor SEP	51,1	48,1	51,1
3.	PMI uslužni sektor SEP	53,2	53,6	53,2
4.	PMI kompozitni indeks SEP	53,8	54,1	54,0
5.	Halifax cijene kuća (M/M) SEP	0,0%	0,8%	1,5%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,88200 na nivo od 0,89814, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3398 na nivo od 1,3066.

JAPAN

BoJ je objavila rezultate istraživanja koji pokazuju inflatorna očekivanja među kompanijama u Japanu. Inflatorna očekivanja su ostala nepromijenjena, te iznose 1,1% za narednih 3 i 5 godina. U ovoj godini kompanije očekuju da bi inflacija mogla iznositi 0,7%, što je ispod očekivanja BoJ od 0,8%.

Viceguverner BoJ Nakaso je izjavio da smatra da ovog puta postoji više razloga da se vjeruje da se ekonomija Japana približava cilju. On je istakao da su konačno inflatorni pritisci dinamizirani u ekonomiji koja je dugo „patila“ pod pritiscima deflacije i da postoji mogućnost izgradnje inflatornih pritisaka. Poboljšanje produktivnosti rada, koje trenutno postoji u Japanu, je upravo ono što japanske reforme trebaju, a da zaposlenost koja se nalazi blizu pune zaposlenosti, zajedno s ekspanzivnom monetarnom politikom, treba da ublaži troškove koji bi inače pratili strukturne reforme.

Plate radnika Japana, nominalne i realne, su tokom augusta povećane. Posebno je važno pomenuti da su realne plate u augustu bilježile rast prvi put u posljednjih osam mjeseci.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

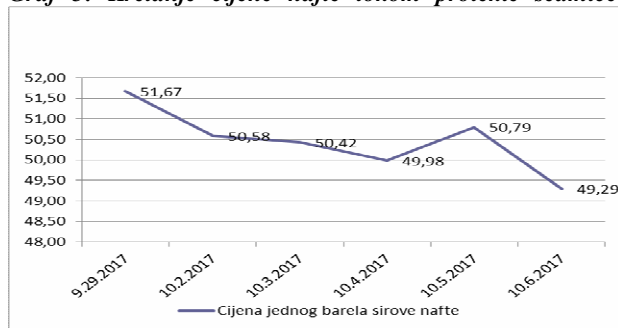
Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Pov. velikih kompanija radnointenziv.sektora III kvartal	16	19	15
2.	Pov.malih kompanija radnointenziv.sektora III kvartal	8	10	7
3.	PMI radnointenzivni sektor F SEP	-	52,9	52,6
4.	PMI uslužni sektor SEP	-	51,0	51,6
5.	Monetarna baza (G/G) SEP	16,7%	15,6%	16,3%
6.	Povjerenje potrošača SEP	43,5	43,9	43,3
7.	Realni rast plata (G/G) AUG	0,1%	0,1%	-1,1%
8.	Vodeći indeks P AUG	107,1	106,8	105,2
9.	Koicidirajući indeks P AUG	117,5	117,6	115,7

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio blago smanjenje sa 132,92 na nivo od 132,16. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY povećan sa nivoa od 112,51 na nivo od 112,65.

NAFTA I ZLATO

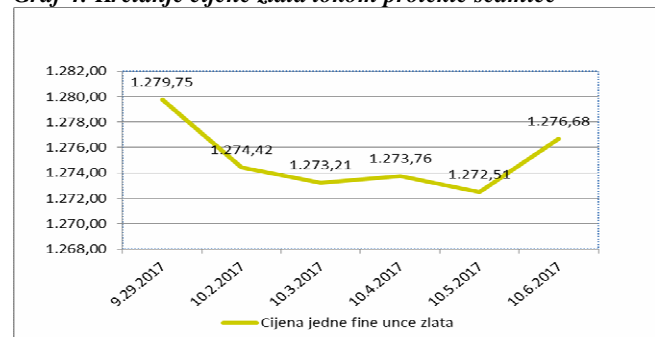
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 51,67 USD (43,74 EUR). Tokom trgovanja istog dana cijena nafte je smanjena za oko 2% na dnevnom nivou pod uticajem objavljivanja podataka o blagom povećanju obima proizvodnje nafte u Saudijskoj Arabiji, Libiji i Nigeriji. Tokom naredna dva dana cijena ovog energenta nije bilježila značajne promjene, iako su u srijedu objavljene informacije o tome da su američke zalihe nafte smanjene u prethodnoj sedmici za oko 6 miliona barela na sedmičnom nivou, što je gotovo 9 puta veće smanjenje od očekivanog. Pored toga, objavljena je i informacija o povećanju izvoza nafte iz SAD na rekordno visok nivo od 2 miliona barela dnevno. Cijena nafte je u petak smanjena na najniži nivo u posljednje tri sedmice, jer su investitori u iščekivanju analize uticaja aktuelnih vremenskih neprilika u Meksičkom zalivu na proizvodnju nafte u ovoj oblasti, te je na zatvaranju tržišta cijena barela sirove nafte iznosila 49,29 USD (42,02 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.279,75 USD (1.083,25 EUR). Nakon što je početkom protekle sedmice cijena zlata zabilježila smanjenje za oko 0,42% pod uticajem povećane tražnje za rizičnijom finansijskom aktivom, do kraja trgovanja u četvrtak nije bilježila značajne promjene. Osnovni razlog za smanjenje tražnje za ovim plemenitim metalom su očekivanja da će Fed do kraja godine još jednom povećati kamatnu stopu, kao i pozitivni izgledi o kretanju privrede SAD, koji su uticali i na to da su američki dionički indeksi tokom protekle sedmice nastavili da bilježe rekordno visoke nivoe. Pored toga, umanjena je zabrinutost investitora o mogućnosti dalje eskalacije konflikta između SAD i Sjeverne Koreje, odnosno očekivanja da će ova zemlja koristiti nuklearno oružje. Međutim, objavljivanje nepovoljnih podataka o smanjenju broja zaposlenih po sektorima u SAD je tokom trgovanja u petak uticalo na rast cijene zlata, koja je na zatvaranju tržišta iznosila 1.276,68 USD (1.088,39 EUR) po jednoj finoj unci.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.